

Један немачки извор је, још дан пре полагања заклетве новог америчког председника Барака Обама, објавио како је Обамин први саветник за Авганистан „одбацио“ мировну иницијативу која је стигла на адресу долазеће администрације из Авганистана. Наиме, према том извору, западно-спонзорисани режим „председника“ Карзаја (који председникује нечим што би се могло назвати Ужи кабулски пашалук) и талибански покрет, који је ближи повратку на власт него икад од свог свргавања од стране америчких/НАТО снага пре око седам година, постигли су договор за будући мировни споразум. Но, разуме се, тај договор не би имао никакву вредност без одобрења америчких власти, које тренутно држе кључеве рата и мира у „транзиционом“ Авганистану.

Дакле, ако је веровати извору, иначе познатом немачком стручњаку за Авганистан, нова Обамина администрација, у коју су „упрте очи“ и на коју се пројектују најразноврсније лепе жеље широм света, глатко је одбила своју прву прилику да покаже зашто и како може да буде сасвим друкчија од свог претходника. Потпора немачким тврдњама стигла је већ који дан касније, крајем прошле седмице, када су НАТО (тј. америчке) бомбе усмртиле најмање (још) 16 цивила у источном Авганистану и 14 у западном Пакистану. Ово „ватрено крштење“ (какво себи, према Њујорк тајмсу, приређују практично сви нови амерички председници како би показали своју „чврстину“), уз пресретање иранског брода у Црвеном мору, и прве оптужбе на рачун кинеског „манипулисања“ валутним курсом не дају превише наде да ће гесло нове администрације бити „дајте шансу миру“ – тј. бар не тамо где су у питању „витални амерички интереси“, за које се још само међу „реформаторским“ елитама широм света – па, тако, и добро-интегрисаном локалном – сматра да су и општечовечански.

Зашто је ово битно за све друге у свету који нису део горе-поменуте глобалне „елите“, прецизније, за нас у Србији? Зато што то, уз именовање Хилари Клинтон за Државног секретара, задржавање Роберта Гејтса на месту Министра одбране, и пресељење дела финансијског „крема“ са Вол стрита на саветодавне функције у Белој кући, ради „поправљања“ штете коју су сами изазвали, једноставно значи да ће планетарни марш „виталних америчких интереса“ – који су, све очигледније, све мање у интересу саме Америке – наставити сличним темпом, па тако и на Балкану, тј. на простору Србије. Што значи да, упркос љубавним сигнаlima који стижу од Обаминих локалних одбора – или

можда баш због њих – америчка политика према Балкану и Србији неће претрпети неке суштинске промене.

А зашто и би? Зашто би се, пошто су потрошили године и силне ресурсе у прављење управо оваквог односа снага на терену, Американци сада добровољно одrekli плодова тог рада? А, притом, знају да би „таласања“ садашњих савезника била далеко жешћа од оних која су спремне да покрену они (нпр. Србија) који нису задовољни (бар не јавно) садашњим стањем. Једноставно речено, уз постојећу инерцију досадашње америчке политике и „тренутног односа снага на терену“, српска политика чучања пред „евро-атлантским“ вратима и заклињања на вечну верност до Судњег дана без обзира на понашање стране на другој страни врата, тешко да би натерала и администрацију у којој неме Клинтонове, Холбрука и компаније, да промени своју политику према Србији.

Зато може изгледати помало чудно одушевљење с којим тренутни српски политичко-културни естаблишмент поздравља нову америчку администрацију, као и њихова изражена надања да ће се доласком Обама нешто битно променити – осим ако ту и не мисле на Србију, што и није искључено. Јер, поред свих проблема с којима се суочава широм света и код куће, поставља се питање – ако се већ овде ништа суштински не мења, ни у погледу домаће сцене, ни у погледу декларисаних америчких интереса, зашто би Обама чак и размишљао о битној промени америчке политике према Србији? Чак и да Обама има најбоље намере – ако не и тренутну могућност њиховог спровођења – према Србији, да ли се од садашње власти уопште може очекивати да Обамине добре намере на било који начин и тестира? (Заправо, кад би се упознао с предложеним Статутом Војводине, Обама би вероватно дошао до закључка да тешко можеш да помажеш неком ко активно ради у корист сопствене штете.)

Но, без обзира на Обаму, његове намере, па чак и без обзира на понашање тренутне власти у Србији, све то још увек не значи да ће под новом администрацијом све према Србији остати исто – упркос жељама и/или инерцији једне или обе стране. Јер, кризно је доба, а оно што се назива „реалношћу“ је увек, а поготово у оваква времена, врло флуидна и динамична ствар, подложна изменама, понекад и наглим, од стране воље (или Воље) којој тренутна реалност нешто и није по вољи. Другим речима, воља уме понекад да победи инерцију. Понекад и у комбинацији са изненадним променама околности. У садашња времена, то може доћи у разним облицима: неки нови терористички напад (са или без наводника), нагли пад берзе, валуте или крах (још) неке кључне компаније или банке, експлозија социјалног бунта у једној великој или више мањих земаља у исто време, итд. Дакле, може доћи до истовременог угрожавања „виталних америчких интереса“ на више тачки одједном. Па чак и на домаћем, тј. америчком терену. Е, тада падају и најмоћније идејне и политичке конструкције из најутицајнијих „центара моћи“ – наравно, под условом да оне не подразумевају управо

Обама и Србија – песма (засад) остаје иста

Пише: Александар Павић
среда, 28 јануар 2009 01:03

такве тектонске потресе. Тад се разбија и инерција диносауруса попут америчког, инерција и највећих фундаменталиста. Чак и евроатлантских. Можда би тек онда сазнали – или добили доказе – од чега је Обама истински саздан. И како се то може одразити на Србију – под условом да је сама Србија суштински, а не само реторички, проактивна.

До тад, међутим, цитирајући Цепелин, који је, истина, вероватно ближи уху Медведева него Обама, „the song remains the same“, бар када је реч о америчкој политици према Србији. Хеви метал, уз Мантерову пратњу на клавиру. Па ко и докле издржи.